

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ І СЬОГОДЕННЯ

Андрій БОКОТЕЙ

академік, ректор

НАШІ ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ Й ЗАВДАННЯ

Анотація. У контексті наближення 20-річчя створення Львівської академії мистецтв на базі Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1994 р.) і 10-річчя надання Академії статусу національної (2004 р.), зроблено аналіз стану справ у 2012-2013 навчальному році, акцентовано увагу на проблемах і завданнях.

Наближаємося до подій, що були знаковими в історії нашого вищого навчального закладу: 20-річчя створення Львівської академії мистецтв на базі Державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1994 р.) і 10-річчя надання Академії статусу національної (2004 р.). Входячи в новий, якісний ступінь організаційно-навчального, творчо-виховного процесу, керівництво Академії викликало обґрунтоване бачення її розвою та стратегічного поступу, усвідомлюючи, що в умовах становлення української державності, кризових господарських реальностей буде не просто [1].

Проте скрута не зупинила наше прагнення запроваджувати нові спеціалізації, модернізуючи наявні, мати більший відсоток викладачів вищої кваліфікації та ін., про що висвітлювалося в роботі вченої ради, ректорату, у доповідях на науково-творчих конференціях, на сторінках “Вісника ЛНАМ” [2]. Не був винятком і 2012-2013 навчальний рік, де здобутки перепліталися з проблемами та прорахунками.

Належний професійний рівень продемонстрували наші кафедри, а переважна більшість викладачів, студентів і аспірантів творчою працею довели відданість принципам Львівської національної академії мистецтв (ЛНАМ), удосконалювали та зміцнювали власні педагогічні позиції, торували особисті шляхи творчого та наукового розвитку. Це є ознакою збереження

Школи з усіма її творчими, педагогічними, науковими рисами. Саме наявність і розвиток власної Школи забезпечують нам конкурс серед вступників, високий рівень дипломних робіт і проектів випускників, активну виставкову діяльність. Незмінними залишалися освітньо-творчі пріоритети Львівської академії, збережені та підтримувані нашими випускниками. Слід також додати нашу постійну увагу до співпраці з вітчизняними й зарубіжними партнерами, якими є мистецькі академії, інститути та коледжі. Завдяки такій співпраці студенти Львівської академії реально розширюють власні освітні можливості: можуть продовжувати навчання в інших мистецьких вишах, зустрічатися у Львові, інших освітньо-мистецьких центрах України та зарубіжжя на навчально-творчих пленерах і виставках, пізнавати нові методи опанування професійної мистецької творчості.

* * *

Діяльність ЛНАМ, яка готується до чергової акредитації 2014 р., визначає комплекс факторів, показників, пріоритетних напрямів, котрі ми завжди підпорядковуємо нашому стратегічному завданню, яким є виховання творчих особистостей.

Ось чому до традиційно важливих показників належить випуск фахівців і захист дипломних робіт. У лютому-березні та червні 2013 р. дипломні роботи захистили 446 випускників (у тому числі в Севастополі). З них дипломи магістрів і спеціалістів здобули 213 осіб, бакалаврів — 233. Голови державних кваліфікаційних комісій дали загальну високу оцінку мистецькому та науковому рівню підготовки й поданим до захисту дипломним роботам наших випускників, 69 з яких одержали відмінні оцінки. Проте турбують надмірно високі результати екзаменаційних сесій, відповідно — перевитрати стипендіального фонду. Нагадую завідувачам кафедр і деканам факультетів про потребу об'єктивного, але вимогливішого підходу до критеріїв оцінювання знань студентів під час екзаменаційних сесій. Треба скерувати зусилля дипломних керівників і випускників усіх рівнів на розроблення дизайну наших навчальних і виставкових приміщень, на систематичне поповнення експозиції Музею ЛНАМ, творення фонду творчих робіт викладачів і студентів.

* * *

Порівняно з попередніми роками відбулося зменшення обсягів державного замовлення приблизно на 10% (переважно на напрям “Декоративно-ужиткове мистецтво”). Відповідно здійснено прийом на навчання студентів у такому обсязі: усього було зараховано на денну форму навчання 258 бакалаврів (у тому числі в м. Севастополі) (з них 113 бюджетної та 145 контрактної основи), 28 спеціалістів (у тому числі в м. Севастополі) (13 бюджетників і 15 платників), 142 магістри (95 бюджетників і 47 платників). На заочну форму навчання зараховано 24 особи, а на екстернат — 19 осіб. Загальний обсяг прийому — 471 студент різних форм навчання.

З урахуванням відокремлених структурних підрозділів, наша Академія готує фахівців за шістьма напрямками на рівні “бакалавра” (II рівень) і чотирма спеціальностями на рівні “магістра” (IV рівень), “спеціаліста” (III рівень) і “молодшого спеціаліста” (I рівень).

Слід зазначити, що певна проблема, яка минулого року була пов'язана із запровадженням навчальних планів 2-річної програми підготовки бакалаврів, на сьогодні вирішується, зокрема, студенти цієї форми навчатимуться за затвердженими в Міністерстві освіти і науки (МОН) України навчальними планами.

Відчутною залишається проблема прийому абітурієнтів з інших країн. Усього 8 іноземних громадян вступили на навчання у 2013 р., з них 3 — на “бакалавра”, 5 — “магістра”. Слід зауважити, що подібна ситуація зі вступниками-іноземцями склалася й у багатьох інших навчальних закладах Львова та України, у її основі лежать проблеми студентського побуту й рівень оплати за навчання.

Напередодні акредитації нашого вишу, 2013 р. проаналізовано вимоги МОН України останніх років щодо кадрового, навчально-методичного, творчого, наукового та матеріально-технічного забезпечення. Запроваджуються відповідні форми роботи щодо пошуку ефективних шляхів використання творчого та наукового потенціалу викладачів і студентів, застосовуються інноваційні засоби репрезентації Академії в середовищі Львова та поза його межами. Неодноразово на засіданнях Вченої ради

розглядалося питання системного підходу до навчальної, науково-методичної, науково-дослідницької та творчої діяльності.

Поступово колектив Академії опановує європейські освітні принципи. Зокрема, упродовж 2012-2013 н.р. розроблено ОПП і ОКХ, галузеві стандарти щодо декоративно-ужиткового мистецтва, у МОН України погоджено навчальні плани за ОКР “Бакалавр”, “Спеціаліст”, “Магістр”, у яких суттєво збільшилася кількість годин у циклі професійно-практичної підготовки, таких фундаментальних дисциплін як академічний рисунок і живопис, а також композиція та робота в матеріалі. Затверджено Положення про порядок оцінювання знань студентів ЛНАМ у відповідній європейській кредитно-трансферній системі. Відповідно до вимог Болонської системи вже цього навчального року завершується редагування навчальних і робочих програм з метою об’єднання розрізнених завдань і тем у логічні змістові модулі, які забезпечать, по-перше, розкриття педагогічних можливостей наших викладачів і засвоєння студентами професійних знань; по-друге, відповідатимуть навчальним кредитам, прийнятим у європейських академіях і університетах.

Станом на сьогодні якісний рівень науково-педагогічного складу значно поліпшився. Підготовку студентів здійснюють 4 академіки і член-кореспонденти, 27 професорів, 66 доцентів, 9 докторів і 43 кандидати наук, 9 народних і 14 заслужених художників України, 23 заслужені діячі мистецтв України, 2 старші наукові співробітники. Гостра проблема якісного кадрового рівня, що була пов’язана з надмірною кількістю викладачів і зовнішніх сумісників і не відповідала державним вимогам, на сьогодні ліквідована.

* * *

Академія продовжує залишатися активним і важливим учасником художнього процесу в Україні та за її межами. За звітний період за участю Академії відбулися значущі події у виставковому житті. Було проведено кілька симпозіумів і пленерів, зокрема міжнародних. Вони мали і творче, і навчальне значення, одержавши високу оцінку фахівців. Викладачі та

студенти ЛНАМ ініціювали або виступали кураторами, а також брали участь у багатьох виставкових проектах. Упродовж звітнього періоду відбулося 17 персональних виставок професорів і викладачів ЛНАМ, які стали помітними подіями в культурно-мистецькому житті Львова та України. Чимало заходів, насамперед художніх виставок, відбулося в галереї ЛНАМ “Пори року”, у Львівському Палаці мистецтв і Національному музеї у Львові ім. А. Шептицького. Особливого значення для національної освіти й мистецтва набули виставки творів наших провідних митців-педагогів.

Наукова діяльність Академії є обов’язковою складовою навчального та мистецько-творчого процесу. Саме наукова робота покликана акумулювати інтелектуальний потенціал наших викладачів і студентів.

Діяльність Наукової бібліотеки була зосереджена на створенні нового читального залу за принципом фонду вільного доступу для читачів книг і періодичних видань, а також створення сучасної бази електронних видань.

Редакційно-видавничий відділ працював над підготовкою і виданням щорічного “Вісника ЛНАМ”, у якому за ухвалою ВАК України можуть публікуватися результати кандидатських і докторських досліджень, а також над матеріалами монографічного дослідження про історію ЛНАМ (серія “Імена академії”).

Основним аспектом діяльності Студентського наукового товариства є організація щорічних наукових конференцій та приурочених до них виставок студентських творчих робіт. Іншим важливим аспектом стала участь студентів ЛНАМ у наукових конференціях, які проводяться в інших навчальних закладах України та за кордоном.

Щодо діяльності аспірантури й докторантури не можна сказати, що основні проблеми вдалося подолати. Досі залишається надто малий відсоток випускників аспірантури, які вчасно захищають дисертації. Долаючи цю проблему, робимо спроби додаткової (проміжної) експертизи дисертацій, збільшено можливості апробації розробок шляхом публікацій у наукових виданнях ЛНАМ і виступах на конференціях. Переконалий,

що ми повинні посилити відповідальність аспірантів і наукових керівників за своєчасність виконання дисертаційних робіт. У науково-дослідницькій сфері діяльності ЛНАМ пріоритетними мають бути напрями, співзвучні нашій освітній діяльності, що є єдиним засобом синтезування наукового, педагогічного та творчого потенціалу. Особливо відзначу те, що науково-дослідницький сектор Академії почав працювати над реалізацією не лише бюджетних, але й госпдоговірних наукових тем, серед яких найактуальнішим сьогодні є розроблення реставраційних завдань в Ужгородському кафедральному соборі.

У Академії робимо реальні кроки для поглиблення духовно-моральної атмосфери та розширення інтелектуальних запитів професорсько-викладацького, аспірантського й студентського колективів. Засобами виховного та освітнього процесу стали "Вісник ЛНАМ", науковий збірник "Мистецтвознавчий Автограф", часопис "Мистецький ужинок", започаткований усний журнал "Ресурси творчих досвідів" та ін. Традиційно проводилися зустрічі з відомими митцями, письменниками, акторами, науковцями, суспільно-філософські диспути в науковій бібліотеці ЛНАМ, а також урочисті заходи з нагоди Шевченкових роковин. Не стане винятком 200-річчя ювілею Великого Кобзаря, якому присвячено випуск "Вісника ЛНАМ".

Розширення напрямів діяльності ЛНАМ, зростання потреб і повсякденних проблем зумовили актуалізацію нашої фінансової, господарської діяльності та, водночас, створили певні труднощі. Їх подолання є окремим, надто важливим питанням, яке буде винесено на наступне засідання Вченої ради.

Стан матеріально-технічного забезпечення, господарську діяльність у ЛНАМ за минулий навчальний рік можна визнати задовільним, враховуючи безпосередню залежність цих напрямів від обсягів державного фінансування. Як наслідок, довелося, долаючи труднощі, за рахунок позабюджетних коштів, додатково забезпечувати навчальний процес енергоносіями. Зазначу, що обов'язково буде завершена мистецька галерея в новому корпусі, яка конче потрібна для розвитку навчальної, творчої, наукової, громадської діяльності ЛНАМ.

Підсумовуючи, вкажемо на те, що в кожній ланці нашої

роботи зберігається роль творчої особистості, яка в сучасних умовах окреслюється як один з найважливіших факторів розвитку вищої художньої освіти*.

1. Мисько Е. На новому етапі // Декоративно-ужиткове та образотворче мистецтво: історія, теорія, практика. Вип. 5. — Львів, 1994. — С. 3-5; Бокотей А. Академія в статусі національної: стан і перспективи // Вісник ЛНАМ. Вип. 15. — Львів: ЛНАМ, 2004. — С. 5-13. 2. Бокотей А. Львівській національній академії мистецтв — 60 // Вісник ЛНАМ. Вип. 17. — Львів: ЛНАМ, 2006. — С. 3-5; Бадяк В. Джерела з історії Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва періоду дестабілізації // Вісник ЛНАМ. Вип. 22. — Львів: ЛНАМ, 2011. — С. 3-35.

* Пропонований матеріал це виклад доповіді ректора А. Бокотей на засіданні вченої ради ЛНАМ 31 березня 2013 р.

Annotation

Andriy Bokotey. Our achievements, problems and tasks. In the context of approaching of the 20-th anniversary of founding Lviv academy of arts on the basis of the Lviv state institute of applied and decorative art (1994) and of the 10-th anniversary of concession Academy national status (2004) the analysis of situation of the 2012-2013 academic year was made, also it was stressed on the problems and tasks.

Аннотация

Андрій Бокотей. Наши достижения, проблемы и задачи. В контексте грядущего 20-тилетия образования Львовской академии искусств на базе Львовского института прикладного и декоративного искусства (1994) и 10-и летия присвоения Академии статуса национальной (2004), сделано анализ состояния дел в 2012-2013 учебном году, акцентировано внимание на проблемах и задачах.

Принагідно редакційна колегія "Вісника ЛНАМ" вітає свого голову А. Бокотей з ювілейним днем народження, зичить міцного здоров'я, невичерпної наснаги в адміністративно-творчій роботі!